

ANESTEZIOLOGICKÉ INFORMACE

pro pacienty podstupující operační výkon

Viktar Viashynin
primář ARO

Kdo je anesteziolog?

- Na základě Vašeho aktuálního zdravotního stavu Vám bylo lékařem indikováno provedení výkonu, u kterého je nutné **PODÁNÍ ANESTEZIE**, které zajišťuje odborný lékař – **ANESTEZIOLOG**.
- Kdo je anesteziolog? Lékař, který během Vaší operace vede anestézii tak, abyste necítili bolest, sleduje Váš celkový zdravotní stav, průběžně hodnotí zejména činnost srdce a dýchacího ústrojí, ale i činnost ostatních orgánů. Po skončení operace a anestézie Vás anesteziolog „vzbudí“ a předá k pooperačnímu sledování na příslušné pracoviště.

Co je to anestezie?

- Jde o léčebný postup, který má za cíl snížení nebo úplné odstranění bolesti z důvodu umožnění provedení operačního, či jinak bolestivého zákroku. Podle stavu pacienta a druhu operace se provádí různé typy anestezií.

- **Typy anestezií:**

- Celková anestezie
- Subarachnoidální anestezie
- Epidurální anestezie
- Analgosedace

Celková anestezie

Lze jí popsat jako ztrátu vědomí a útlum bolesti, který je navozen kombinací léčiv (anestetik) podávaných nitrožilně, vdechováním směsi anesteziologických plynů přes obličejovou masku, nebo trubičkou zavedenou ústy do dýchacích cest.

Subarachnoidální anestezie

Aplikace anestetika vpichem tenkou jehlou do páteřního kanálu v blízkosti míšního vaku. Anestetikum se nepodává „do míchy,“ jak si velká část lidí myslí, ale do páteřního kanálu v místech, kde již mícha není a jsou zde jen nervová vlákna. Po podání anestetika můžete mít pocit tepla v dolních končetinách. Nebudete zcela vnímat bolesti z dolní poloviny těla po dobu výkonu a ještě na dalších několik hodin po operaci. Ztráta vnímání bolesti je vždy doprovázena ztrátou citlivosti a hybnosti – schopnost hýbat dolními končetinami se Vám vrátí v průběhu několika hodin po operaci.

Výhody: lepší tišení bezprostřední pooperační bolesti, menší výskyt nevolnosti a zvracení, u pacientů s chorobami plic neovlivňuje dýchání, u starších nemocných je zmenšen pooperační útlum vědomí než po celkové anestezii, apod. Pacient zůstává při vědomí, ale necítí bolest. Na požádání Vám anesteziolog podá nitrožilně lék, po kterém budete v průběhu výkonu spávat. Tento druh anestézie se zpravidla volí při operačních výkonech na dolních končetinách nebo u operací v podbříšku.

Epidurální analgezie

Je prováděna punkcí a zavedením tenké plastové hadičky mezi páteřní obratle. Znecitlivující látky se podávají mezi obratle do páteřního kanálu. Anestetikum se nepodává „do míchy,“ jak si velká část lidí myslí, ale pouze do páteřního kanálu před obaly, ve kterých je mícha uložena. Hadička se zavádí před podáním celkové anestezie a na dobu 3-5 dnů. Výhody jsou stejné jako u subarachnoidální anestezie + umožňuje časnější a intenzivnější rehabilitaci.

Analgoosedace

Metoda, která se používá u některých bolestivých nebo nepříjemných výkonů, kdy pacient dostává léky v takovém množství, že zůstává při zákroku při vědomí, ale bolest a diskomfort jsou sníženy na přijatelnou úroveň

Co je dobré vědět před anestezií?

- Pokud je naplánovaná operace, je nutné, aby pacient nejprve absolvoval předoperační vyšetření. Cílem je zmapovat aktuální zdravotní stav pacienta. Provádí ho ambulantně praktický lékař, u dětí – pediatr.
- Výsledky doplňujících předoperačních vyšetření přineste s sebou do zdravotnického zařízení (nemocnice).
- Vysadte léky tak, jak Vám bylo doporučeno lékařem.
- Pokud kouříte, je vhodné několik týdnů před operací přestat kouřit, minimálně však 24 hodin před výkonem.
- V případě trvalých zdravotních problémů je nejprve třeba tyto problémy, či onemocnění stabilizovat, případně upravit jejich léčbu po konzultaci s odborným lékařem, kterého navštívíte.
- Pokud budete nachlazen(á) nebo se objevila jiná aktuální změna Vašeho zdravotního stavu, oznamte prosím tuto skutečnost. Tato aktuální změna může být důvodem pro odložení výkonu.

Co vás před anestezií čeká?

- Předanestetické vyšetření – provádí anesteziolog.
- Cílem tohoto vyšetření je zhodnotit celkový stav pacienta a naplánovat způsob anestezie s ohledem na pacientův aktuální zdravotní stav aby se minimalizovala rizika komplikací v průběhu anestezie. Anesteziolog shrnuje všechna dostupná vyšetření, event. indikuje další.
- Předanestetické vyšetření probíhá v den přijetí do nemocnice mezi 12 a 14 hodinou.
- Je důležité, aby byl anesteziolog seznámen se všemi zásadními informacemi, které se týkají Vašeho zdravotního stavu, a to především, jaké závažnější choroby jste prodělal/a, které léky užíváte, máte-li alergii, podstoupil/a jste již dříve zákrok v anestezii a pokud ano, zda proběhl bez komplikací. Úplnost předanestetického vyšetření je důležitá. Proto mu ve vlastním zájmu věnujte pozornost a využijte jej jak ke sdělení zásadních informací o svém zdravotním stavu, tak také k položení otázek, které chcete zodpovědět před vyjádřením souhlasu s podání anestezie.

Jaký vás čeká režim před výkonem?

- Každá anestezie je zásahem do organismu. Pro bezpečný průběh Vašeho operačního výkonu v anestezii dodržte prosím následující pokyny (a to bez ohledu zda se jedná o anestezii celkovou, nebo regionální):
- **Den před plánovaným výkonem** jezte lehce stravitelnou stravu a nepijte alkohol.
- **Pokud kouříte**, omezte několik dní před výkonem kouření a nejméně 24 hodin před výkonem nekuřte.
- **Je nezbytné minimálně 6 hodin nejíst a nepít.** Předejdete tím riziku zvracení a nebezpečí zatečení žaludečního obsahu do dýchacích cest. Toto opatření se nevztahuje na léky, které Vám povolí lékař a lze je zapít maximálně douškem čiré tekutiny.
- **Večer před výkonem** je pacientovi obvykle podána tableta hypnotika pro zajištění lepšího spánku a eliminaci stresu.

Těsně před výkonem

- **vyjměte** zubní protézy,
- **vyndejte** piercing z jazyka a obličeje (mohou překážet při zavedení tracheální kanyly/laryngeální masky a při ventilaci obličejovou maskou).
- **vyjměte** kontaktní čočky,
- **odložte** svoje šperky, sponky do vlasů, vlasové paruky apod.
- **Pokud máte knír/vousy**, je potřeba se oholit, či je upravit tak, aby nebyli technickou překážkou při intubaci trachey nebo zavedení laryngeální masky a nevadili by při ventilaci obličejovou maskou.
- **Nepoužívejte před anestezií make-up**
- **V případě gelových nehtů** si prosím alespoň jeden odstraňte kvůli snímání prokrvení krve kyslíkem (na tento prst bude nasazen saturační kolíček).

Co vás čeká v den výkonu?

- **Před odvezením na operační sál**
- Ráno v den výkonu či cca 30 - 45 minut před výkonem, je pacientovi podaná tzv. premedikace, která usnadní průběh anestezie. Podává se ve formě injekcí do svalu či žilního systému. Po podání premedikace před výkonem již nesmíte chodit ani vstávat z lůžka. Na operační sál je pacient dopraven na lůžku za doprovodu sestry.
- **Co se stane po příjezdu na operační sál?**
- **Po přivezení** pacienta na operační sál jsou na tělo pacienta umístěna čidla pro monitoraci životních funkcí (krevní tlak, okysličení krve, srdeční akce a frekvence a teploty).
- **V úvodu do anestezie** jsou pacientovi podány léky do žíly a spánek se dostavuje během několika sekund. Poté následuje nutné zajištění dýchacích cest pomocí obličejové masky, intubační rourky či laryngeální masky. Udržování celkové anestezie se uskutečňuje vdechováním směsi anestetických plynů, kyslíku a oxidu dusného. Pokud to stav vyžaduje je zahájena umělá plicní ventilace, kdy za operovaného pacienta dýchá přístroj.
- **Po celou dobu anestezie** je pacient pod dohledem anesteziologa a anesteziologické sestry. Jeho stav je nepřetržitě monitorován přístroji.

Co vás čeká po skončení zákroku v anestezií?

- Po skončení zákroku se pacient do několika minut probouzí na operačním sále.
- Jakmile je jeho stav stabilizovaný a známky celkové anestezie odezní, odjíždí za doprovodu sestry na lůžkové oddělení, kde jsou dále monitorovány jeho životně důležité funkce, případně podávány léky tišící bolest a další.

U některých rozsáhlých výkonů či závažných stavů je možné, že probouzení je odloženo až o několik hodin a děje se tak na jednotce intenzivní péče. Po tuto dobu je pacient trvale monitorován a eventuálně je mu poskytována dechová podpora přístrojem.

Děkuji za pozornost